

അശ്വഗന്ധ കാമ്പെയ്ൻ

ദേശീയ ഔഷധസസ്യ ബോർഡ് രാജ്യത്ത് നടപ്പിലാക്കുന്ന അശ്വഗന്ധ പ്രചാരണ പരിപാടിയുടെ ഭാഗമായി കേരളത്തിൽ അശ്വഗന്ധയുടെ (അമുക്കുരം) കൃഷിയും ഉപയോഗവും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന്റേയും അനുബന്ധ പരിപോഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടേയും വിവിധങ്ങളായ പദ്ധതികളാണ് സംസ്ഥാന ഔഷധസസ്യ ബോർഡ് സംസ്ഥാനത്ത് നടപ്പിലാക്കുന്നത്. കേരളത്തിൽ പാലക്കാട് ജില്ലയാണ് അശ്വഗന്ധയുടെ കൃഷിയ്ക്ക് അനുയോജ്യമെങ്കിലും ജില്ലയിലെ വിവിധ സ്ഥലങ്ങളിലെ കാലാവസ്ഥയും മണ്ണും പഠനവിധേയമാക്കിയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ചിറ്റൂർ ബ്ലോക്കിൽപ്പെട്ട പ്രദേശങ്ങളാണ് അശ്വഗന്ധ കൃഷിക്കായി ഏറ്റവും അഭികാമ്യം എന്ന് കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്. പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി കൃഷിവകുപ്പിന്റെ എരുത്തേമ്പതി, മുതലമടവിത്ത് ഫാമുകളിൽ അശ്വഗന്ധയുടെ പ്രദർശനത്തോടുള്ളും നഴ്സറിയും ഒരുക്കിയിട്ടുണ്ട്. ജില്ലയിൽ നിന്നും തെരഞ്ഞെടുത്ത കർഷകരിൽകൂടിയാണ് കൃഷി നടപ്പിലാക്കുവാൻ ബോർഡ് ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. കേരളത്തിൽ ഇദംപ്രഥമമായി ചെയ്യുന്ന അശ്വഗന്ധ കൃഷി വിജയപ്രദമാകുമെന്നാണ് ബോർഡിന്റെ പ്രതീക്ഷ. കർഷകർ കൃഷി ചെയ്തുണ്ടാക്കുന്ന അശ്വഗന്ധ കിഴങ്ങുകൾ മുൻകൂട്ടി തയ്യാറാക്കിയ ധാരണാപത്രത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ആയുർവ്വേദ ഔഷധനിർമ്മാതാക്കൾക്ക് നൽകുവാനുള്ള നടപടികളും ബോർഡ് സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കാമ്പെയ്ന്റെ ഭാഗമായി കർഷകരേയും പൊതുജനങ്ങളേയും ഉപഭോക്താക്കളേയും ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് അശ്വഗന്ധ കൃഷിയുടെ ബോധവൽക്കരണ സെമിനാറുകളും സംവാദങ്ങളും തൈകളുടെ വിതരണവും അശ്വഗന്ധ ചേർന്നിട്ടുള്ള മൂല്യവർദ്ധിത ഉല്പന്നങ്ങളുടെ പ്രദർശനവും വിപണന മേളകളും മറ്റ് പ്രചാരണ പരിപാടികളും ഔഷധസസ്യ ബോർഡ് സംഘടിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്.

കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾക്ക്
ചീഫ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസർ
സംസ്ഥാന ഔഷധ സസ്യബോർഡ്
 ഷൊർണൂർ റോഡ്, തിരുവനന്തപുരം പി.ഒ, തൃശ്ശൂർ - 680 022.
 ☎ 0487 2323151 | Fax: 0487 2323151

റീജിയണൽ ഓഫീസ്
 ARI കാമ്പസ്, പുജപ്പുര പി.ഒ, തിരുവനന്തപുരം - 695 012
 ഫോൺ : 0471 2347151 ഫാക്സ് : 0471 2347151

✉ smpbkerala@gmail.com   🌐 smpbkerala.in

അശ്വഗന്ധ

(അമുക്കുരം)
(Withania somnifera)

സംസ്ഥാന ഔഷധ സസ്യബോർഡ്
ആയുഷ് വകുപ്പ്, കേരള സർക്കാർ

രൂപവിവരണം

വിതാനിയ സോമ്നിഫെറ (Withania somnifera) എന്ന ശാസ്ത്രീയനാമത്തിൽ അറിയപ്പെടുന്ന അമുക്കുരത്തിന് വിന്റർ ചെറി എന്നും ഇന്ത്യൻ ജിൻസെൻ എന്നും വിളിപ്പേരുകളുണ്ട്. ഏകദേശം ഒന്നരമീറ്റർ ഉയരത്തിൽ വളരുന്ന ഒരു ചെറുസസ്യമാണിത്. ചെടി മുഴുവനായും നന്നുത്ത വെള്ളിരോമങ്ങൾകൊണ്ട് മൂടിയിരിക്കും. ഇളം പച്ചനിറത്തിലുള്ള ദീർഘവൃത്താകൃതിയിലുള്ള ഇലകൾക്ക് 10-12 സെ.മീ. നീളമുണ്ടായിരിക്കും. ചെറിയ മഞ്ഞപ്പൂക്കൾക്ക് മണിയുടെ ആകൃതിയാണ്. ചുവപ്പ്, ഓറഞ്ച് നിറത്തിലുള്ള പഴങ്ങൾ ഒരു പച്ച കവചംകൊണ്ട് പൊതിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. വേരുകൾക്ക് കുതിര മൂത്രത്തിന്റെ മണമുണ്ട് (അശ്വഗന്ധ).

ആയുർവ്വേദത്തിലെ രസായനശാസ്ത്രങ്ങളിൽ ഏറ്റവും വിശിഷ്ടമായതാണ് അശ്വഗന്ധ അഥവാ അമുക്കുരം. ദാരതീയ ചികിത്സാ സമ്പ്രദായങ്ങളിൽ ആയുർവ്വേദവും യുനാനിയുമാണ് ഈ ദ്രവ്യം കൂടുതൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നത്. വാതപിത്ത പ്രകൃതികളെ തുലനം ചെയ്തു നിർത്തുന്ന ഒരു ഔഷധമായാണിത് അറിയപ്പെടുന്നത്. ഒരേ സമയം ശരീരത്തെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കാനും ശക്തി പ്രദാനംചെയ്യാനും ഈ ഔഷധിക്ക് ശേഷിയുണ്ട്. അമുക്കുരത്തിന്റെ വേര്, ഇല, വിത്ത് എന്നിവയെല്ലാം ഔഷധയോഗ്യമാണെങ്കിലും വേരാണ് ഏറ്റവുമധികം ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നത്.

മണ്ണും കാലാവസ്ഥയും

മിതശീതോഷ്ണ കാലാവസ്ഥയിൽ 500-750 മി.മീ മഴ ലഭിക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ അമുക്കുരം നന്നായി വളരും. മഴ കുറഞ്ഞ വരണ്ട കാലാവസ്ഥയാണ് നല്ലത്. കുറഞ്ഞ മണ്ണ് (അമുകുര സൂചിക 7.5 നും 8നും ഇടയ്ക്ക്), മണൽ കലർന്ന ചുവന്ന മണ്ണ് എന്നിവയാണ് കൃഷിക്കനുയോജ്യം. നല്ല നീർവാർച്ചയുള്ള മണ്ണ് മാത്രമേ കൃഷിയ്ക്കുപയോഗിക്കാവൂ. കൃഷിക്കാലത്ത് ഒന്നു രണ്ടു മഴ ലഭിക്കുന്നത് വേരുല്പാദനം കൂട്ടുന്നതിന് സഹായിക്കും. 20-38°C താപനിലയാണ് കൃഷിയ്ക്ക് നല്ലത്. സമുദ്രനിരപ്പിൽ നിന്ന് 1000 മീറ്റർ വരെ ഉയരമുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ അമുക്കുരം കൃഷി ചെയ്യാം.

പ്രത്യുല്പാദനം

വിത്ത് മുഖേനയാണ് പ്രജനനം. വിത്തുകൾക്ക് ബീജാകുരണ ശേഷി കുറവായതിനാൽ പാകമായ പഴങ്ങൾ പഠിച്ചെടുത്ത് അവയിൽനിന്ന് വിത്തെടുത്ത് ഉടൻതന്നെ നടാനുപയോഗിക്കണം. കൃഷി സ്ഥലത്ത് നേരിട്ട് വിത്ത് വിതച്ചും നഴ്സറിയിൽ തൈകളുണ്ടാക്കി അവ പഠിച്ച് നടും അമുക്കുരം കൃഷി ചെയ്യാം. വിത്തുകൾക്ക് സുഷുപ്തിയില്ല. (dormancy) ഒരു ഹെക്ടർ സ്ഥലത്ത് തൈ നടാനുള്ള നഴ്സറിക്ക് ഏകദേശം 5 കിലോ വിത്ത് മതിയാകും. ജൂൺ മാസാരംഭത്തോടെ നഴ്സറി തയ്യാറാക്കണം. മണ്ണിൽ മണലും കമ്പോസ്റ്റും ചേർത്തിളക്കി ഉയർന്ന തവാരണകളെടുക്കുക. അവയിൽ നിരയായി വിത്ത് പാകി മുകളിൽ നേർമ്മയായി പൊടിമണ്ണ് വിതറിക്കൊടുക്കുക. 5-7 ദിവസങ്ങൾക്കുള്ളിൽ വിത്ത് മുളയ്ക്കും. 30-35 ദിവസങ്ങൾക്കുള്ളിൽ തൈകൾ കൃഷിസ്ഥലത്ത് നടാനുള്ള പാകത്തിലാകും.

നിലമൊരുക്കലും നടീലും

മഴയെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കും കൃഷി ചെയ്യാനുള്ള സമയം തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നത്. ആറസ്സ്, സെപ്തംബർ മാസങ്ങളോടെ മഴ കുറയുകയാണെങ്കിൽ കൃഷിയാരംഭിക്കാം. അധികം വെള്ളം പാടില്ല. തൈ പഠിച്ചുനട്ടയാൾ ഒന്നു രണ്ട് മഴ കിട്ടുന്നത് നല്ലതാണുതാനും. കൃഷി സ്ഥലം നല്ലതുപോലെ ഉഴുതുമറിച്ച് നിരപ്പാക്കിയിടുക. ഹെക്ടറിനായി 10-12.5 ടൺ അഴുകി പൊടിഞ്ഞ ചാണകപ്പൊടി മണ്ണിൽ ചേർത്ത് കൊടുക്കണം. ശേഷം സ്ഥലം നിരപ്പാക്കി രണ്ടടി അകലത്തിൽ നീളത്തിൽ വരമ്പുകളെടുക്കുക. ഇവയ്ക്കുമേൽ ഒരടി അകലത്തിൽ പാകമായ തൈകൾ നടാം. ഒരു ഹെക്ടറിന് ഏകദേശം 55,000 തൈകൾ വേണ്ടി വരും. നഴ്സറിയിലല്ലാതെ വിത്തു നേരിട്ട് വിതച്ചും അമുക്കുര കൃഷി ചെയ്യാം. ഇപ്രകാരം ചെയ്യുമ്പോൾ ഹെക്ടറിനായി 10-12 കിലോ വിത്ത് വേണ്ടിവരും. മുകളിൽ പറഞ്ഞ പ്രകാരം തയ്യാറാക്കിയ കൃഷിസ്ഥലത്ത് ഒരടി അകലത്തിൽ നേർവരികളിൽ വിത്ത് പാകി നേർമ്മയായി മണ്ണ് മുകളിലിട്ടു കൊടുക്കണം. മുളച്ച് ഒരു മാസത്തിനുശേഷം 10 സെമി ഇടയകലം നിർത്തി അധികമുള്ള തൈകൾ പിഴുതുകളയണം.

പരിചരണം

അമുക്കുരം കൃഷിയ്ക്ക് വളരെ കുറച്ചു വളങ്ങളേ ആവശ്യമുള്ളൂ. 10 ടൺ അഴുകിപ്പൊടിഞ്ഞ ചാണകം അല്ലെങ്കിൽ 1 ടൺ മണ്ണിര കമ്പോസ്റ്റ് ഹെക്ടറിനായി ചേർത്ത് കൊടുക്കാം. ഒരു ഹെക്ടറിന് 25:25:20 അളവിൽ നൈട്രജൻ, ഫോസ്ഫറസ്, പൊട്ടാഷ് വളങ്ങളും ചേർത്തു കൊടുക്കണം. ഫോസ്ഫറസ് പൊട്ടാഷ് വളങ്ങൾ മുഴുവനായും നൈട്രജൻ വളത്തിന്റെ മൂന്നിലൊന്നും നടുന്ന സമയത്ത് ചേർത്തു കൊടുക്കണം. ശേഷിക്കുന്ന നൈട്രജൻ വളം നടതിനുശേഷം രണ്ട് തവണകളായി നൽകാം. നടതിനുശേഷം രണ്ടു പ്രാവശ്യം കളകൾ നീക്കം ചെയ്യണം. ആദ്യത്തേത് 20-25 ദിവസത്തിനുള്ളിലും പിന്നത്തേത് 50 ദിവസത്തിനുള്ളിലും. ജലസേചനം വളരെ കുറച്ചു വേണ്ടൂ. അധികം ജലം ദുഷ്ചമാണുതാനും. അത്യാവശ്യഘട്ടങ്ങളിൽ മാത്രം 10 ദിവസത്തിലൊരിക്കലോ മറ്റോ നന കൊടുക്കാം.

ന്യായേറിയ ഇനങ്ങൾ

പോഷിത, ജവഹർ അസ്ഗന്ധ്-20, ചേതക്, CIM പുഷ്ടി, രക്ഷിത, ജവഹർ അസ്ഗന്ധ്-134, പ്രതാപ്

രോഗകീട നിയന്ത്രണം

കീടങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് രോഗങ്ങളാണ് അമുക്കുര കൃഷിയിൽ കണ്ടുവരുന്നത്. അന്തരീക്ഷ ആർദ്രത കൂടിയിരിക്കുന്ന സമയങ്ങളിൽ തൈവാട്ടം സാധാരണയായി കണ്ടുവരുന്നു. സമയക്രമം പാലിച്ചുള്ള നടീൽ, നീർ വാർച്ച ഉറപ്പാക്കൽ, വിള പരിക്രമണം എന്നീ മാർഗ്ഗങ്ങളിലൂടെ ഈ രോഗം നിയന്ത്രിച്ചു നിർത്താം. ഹെക്ടറിന് രണ്ട് കിലോ എന്ന കണക്കിൽ ട്രൈക്കോഡെർമ എന്ന മിത്രകുമിൾ അല്ലെങ്കിൽ വേപ്പിൻപിണ്ണാക്ക് അല്ലെങ്കിൽ ന്യൂഡോമോണാസ് എന്ന മിത്ര ബാക്ടീരിയ എന്നിവ ചേർത്തുകൊടുത്തും ഈ രോഗം ഒരു പരിധി വരെ തടയാം. തീവ്ര രോഗാവസ്ഥയിൽ വൈത്തേൻ എന്ന കുമിൾനാശിനി (0.3%) തളിച്ചുകൊടുക്കണം. കീടങ്ങൾ അത്ര സാധാരണമല്ല. എഫിഡുകൾ, മണ്ഡലികൾ എന്നിവക്കെതിരെ ആരുവേപ്പ്, കൊടുവേലി, ഉമ്മം, ഗോമൂത്രം എന്നിവയടങ്ങിയ ജൈവകീടനാശിനികൾ തളിച്ചുകൊടുക്കാം.

വിളവെടുപ്പ്

ഡിസംബർ മാസം മുതൽ ചെടികളിൽ പൂക്കളും കായ്കളും ഉണ്ടാകും. കായ്കൾ ചുവപ്പു നിറത്തിൽ പഴുത്തു പാകമാവുമ്പോഴേയ്ക്കും ഇലകൾ വാടി തുടങ്ങും. ഈ സമയത്ത് വേർ കിളിച്ചെടുക്കാം. അതായത് നട്ട് ഏകദേശം 150-180 ദിവസം കഴിഞ്ഞ്. കിളയ്ക്കുമ്പോൾ മണ്ണിൽ നനവുണ്ടാകുന്നത് നന്ന്. വേരുകൾ ഒട്ടും ക്ഷതമേൽക്കാതെ ഇളക്കിയെടുക്കണം.

വിത്ത് ശേഖരണം

വിളഞ്ഞു പഴുത്ത പഴങ്ങൾ പഠിച്ചെടുത്ത്, അവ ഉണക്കിയതിനുശേഷം പതിയെ ചതച്ച് വിത്തുകൾ വേർപെടുത്തിയെടുക്കാം.

സംസ്കരണം

കിളിച്ചെടുത്ത വേരുകൾ മണ്ണും പുറു വേരുകളും മാറ്റിയതിനുശേഷം തണിനു മുകളിൽ 2 സെ.മീ ഉയരത്തിൽ വെച്ച് മുറിച്ചു മാറ്റണം. ശേഷം ഇവ തണലിൽ ഉണക്കിയെടുക്കണം. 10-12% ജലാംശം എത്തുന്നതുവരെ ഉണക്കുക. ശേഷം വേരുകളുടെ നീളവും വണ്ണവുമനുസരിച്ച് നാല് ഗ്രേഡുകളാക്കി തരംതിരിക്കുന്നു.

വിളവ്

ഉണക്കവേര് : 300-350 കിലോ/ഹെക്ടർ
വിത്ത് : 50-75 കിലോ/ഹെക്ടർ.

ഉല്പാദനച്ചെലവ്

കേരളത്തിൽ ഇംപ്രമമമായിട്ടാണ് അമുക്കുരം കൃഷി ചെയ്യുന്നത്. അതിനാൽ വിളവും കൃഷിച്ചെലവും കണക്കാക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. കേരളത്തിലെ പ്രധാന ആയുർവ്വേദ മരുന്നു നിർമ്മാണശാലകൾ 200-250 രൂപ വരെ ഒരു കിലോ ഉണക്ക അശ്വഗന്ധ വേരിന് വില നൽകുന്നുണ്ട്.